

LV

LV

LV

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 18.7.2008
COM(2008) 473 galīgā redakcija

KOMISIJAS ZIŅOJUMS PADOMEI UN EIROPAS PARLAMENTAM

**par Eiropas Pētniecības padomes darbībām un īpašajā programmā „Idejas” noteikto
mērķu izpildi 2007. gadā**

KOMISIJAS ZIŅOJUMS PADOMEI UN EIROPAS PARLAMENTAM

par Eiropas Pētniecības padomes darbībām un īpašajā programmā „Idejas” noteikto mērķu izpildi 2007. gadā

1. Ievads

Eiropas Pētniecības padome (EPP) ir Eiropas Savienības pētniecības politikas jauna nozīmīga daļa. Tā ir izveidota saskaņā ar Septītās pamatprogrammas noteikumiem un ir īpašās programmas „Idejas” īstenošanas līdzeklis ar 7,51 miljardu euro lielu budžetu laikposmam no 2007. līdz 2013. gadam. EPP ietilpst neatkarīga Zinātniskā padome, ko atbalsta īpaši izveidota īstenošanas struktūra un kas darbojas saskaņā ar zinātniskas izcilības, autonomijas, efektivitātes, pārredzamības un pārskatatbildības principiem. EPP uzdevums ir veicināt visprogresīvāko pētniecību visās zinātņu un studiju jomās, izmantojot Eiropas mēroga konkurenci atsevišķu pētniecības grupu starpā.

Lēmuma par īpašo programmu „Idejas” 4. panta 4. punktā noteikts, ka:

„Komisija darbojas kā Eiropas Pētniecības padomes autonomijas un integritātes garants, nodrošina tai uzticēto uzdevumu atbilstīgu izpildi un katru gadu iesniedz Padomei un Eiropas Parlamentam ziņojumu par EPP darbībām un īpašajā programmā noteikto mērķu izpildi.”

Tā paša lēmuma 1. pielikumā ir noteikts, ka gada ziņojums tiks izstrādāts sadarbībā ar Zinātnisko padomi.

Šis Komisijas 2007. gada ziņojums, kas ir izstrādāts sadarbībā ar EPP Zinātnisko padomi, piedāvā Komisijas izvērtējumu par EPP darbībām un tās mērķu sasniegšanu pirmajā pastāvēšanas gadā.

2. Juridiskais un organizatoriskais pamats

Eiropas Pētniecības padome (EPP) oficiāli tika nodibināta 2007. gada 2. februārī ar Komisijas lēmumu¹ atbilstīgi Padomes un Eiropas Parlamenta lēmumam par Septīto pamatprogrammu² un līdzdalības noteikumiem³, un Padomes lēmumam par īpašo programmu „Idejas”⁴.

Ar šo Komisijas lēmumu oficiāli izveidoja EPP Zinātnisko padomi un paredzēja īpašas īstenošanas struktūras, kā arī EPP ģenerālsekretāra amata izveidi, lai atbalstītu Zinātnisko padomi, nodrošinot tās efektīvu sadarbību ar Komisiju un īpaši izveidoto īstenošanas struktūru⁵.

¹ 2007/134/EK, OV L 57, 24.2.2007., 14. lpp.

² 1982/2006/EK, 18.12.2006.; OV L 412, 30.12.2006., 1. lpp.

³ 1906/2006/EK, 18.12.2006.; OV L 391, 30.12.2006., 1. lpp.

⁴ 2006/972/EK, 19.12.2006.; OV L 400, 30.12.2006., 243. lpp. un labojums OV L 54, 22.2.2007, 81. lpp.

⁵ Lai sagatavotos EPP darbības uzsākšanai, Komisija noteica sagatavošanās pasākumus gan Zinātniskajai padomei, gan īpaši izveidotajai īstenošanas struktūrai pirms lēmuma par Septīto pamatprogrammu. Zinātniskās padomes locekļus komisārs J. Potočniks nominēja 2005. gada jūlijā, un pirmā sanāksme notika 2005. gada oktobrī.

Ar nākamo Komisijas lēmumu⁶ pirmais EPP ģenerālsēkretārs, ko neatkarīgi izvēlējās Zinātniskā padome, tika iecelts Komisijas īpašā padomnieka amatā.

Zinātniskā padome ir neatkarīga struktūra, kas pārstāv Eiropas pētniecības aprindas un ko veido 22 visaugstākās raudzes zinātnieki, inženieri un akadēmiskie darbinieki no dažādām nozarēm, un tā atbild par zinātniskās stratēģijas izstrādi īpašajai programmai „Idejas”. Tā pilnībā pārziņa lēmumus par to, kāda veida pētniecība ir jāfinansē, un darbojas kā darbības kvalitātes garants no zinātniskā viedokļa. Tās uzdevumos konkrēti ietilpst gada darba programmas izstrāde un nepieciešamie grozījumi, kā arī uzaicinājumi iesniegt priekšlikumus; salīdzinošās vērtēšanas un priekšlikumu novērtēšanas metodes un procedūras; programmas īstenošanas uzraudzība un kvalitātes kontrole no zinātniskā viedokļa; saziņa.

Tūlīt pēc lēmuma, ar kuru izveidoja EPP, Zinātniskā padome apstiprināja sava priekšsēdētāja un divu priekšsēdētāja vietnieku ievēlēšanu un pieņēma reglamentu, kurā iekļāva noteikumus par Zinātniskās padomes darbību; sadarbību ar īpaši izveidoto īstenošanas struktūru, izmantojot EPP ģenerālsēkretāra starpniecību; rīcības kodeksu un deklarāciju par izvairīšanos no interešu konflikta un konfidencialitātes nodrošināšanu.

Lai turpmāk nodrošinātu savas darbības efektivitāti, sadarbību ar Komisiju un īpaši izveidoto īstenošanas struktūru, kā arī pilnīgu atbilstību EPP lēmuma¹ 5. panta 4. punktam, Zinātniskā padome izveidoja EPP valdi, kas sastāv no priekšsēdētāja un priekšsēdētāja vietniekiem, un EPP ģenerālsēkretāra. Īpaši izveidotās īstenošanas struktūras direktors tiek aicināts piedalīties šajās sanāksmēs.

Īpaši izveidotā īstenošanas struktūra ir jāveido kā pārskatāma un rentabla ārēja struktūra, kura darbojas kā Komisijas izpildaģentūra — EPP izpildaģentūra — un kuras uzdevums ir īstenot programmu „Idejas”, līdz EPP izpildaģentūra kļūst rīcībspējīga. EPP īpaši izveidotās īstenošanas struktūras funkcijas nodrošina Pētniecības ģenerāldirektorāta S direktorāts, ko šim nolūkam izveidoja 2006. gada 1. oktobrī.

Komisija 2007. gadā panāca nozīmīgu progresu EPP izpildaģentūras veidošanā. Pēc apspriešanās ar Komisijas dienestiem un citām Kopienas iestādēm dalībvalstu Regulatīvā izpildaģentūru komiteja deva pozitīvu atzinumu par 14. novembra priekšlikuma projektu. Tam sekoja Eiropas Parlamenta Budžeta komitejas pozitīvs balsojums 27. novembrī. Komisijas lēmums, ar kuru izveidoja EPP izpildaģentūru, tika pieņemts 14. decembrī⁷.

Komisija pieņēma arī īpaši EPP paredzētus lēmumus par īstenošanas pasākumiem, konkrēti, *EPP dotāciju nolīgumu*, kas attiecas uz progresīvās pētniecības projektiem, un ar to saistīto *EPP papildu nolīgumu*, kas nosaka uzņēmējorganizācijas pienākumus pret vadošo pētnieku⁸; *EPP priekšlikumu iesniegšanas noteikumus un ar tiem saistītās vērtēšanas, atlases un piešķiršanas procedūras attiecībā uz īpašo programmu „Idejas”*⁹.

3. EPP stratēģija, darba programma un salīdzinošās vērtēšanas metodika

Stratēģija

⁶ C(2007) 4670-3, 15.10.2007., nav publicēts.

⁷ 2008/37/EK; OV L 9, 12.1.2008., 15. lpp.

⁸ C(2007) 1625, 16.4.2007., kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas 2007. gada 31. jūlija Lēmumu C(2007) 3598; nav publicēts.

⁹ C(2007) 2286, 6.6.2007., kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas 2007. gada 27. septembra Lēmumu C(2007) 4429; nav publicēts.

Zinātniskā padome atbild par EPP zinātniskās stratēģijas noteikšanu, arī par īpašās programmas „Idejas” gada darba programmas izstrādi. Zinātniskā padome 2007. gadā astoņas reizes sasauca plenārsēdes. Zinātniskā padomes izveidotā EPP valde sanāca desmit reizes gadā, lai plānotu Zinātniskās padomes sanāksmes un sadarbības ar īpaši izveidoto īstenošanas struktūru.

Saskaņā ar īpašās programmas „Idejas” mērķiem Zinātniskā padome ir izstrādājusi divas galvenās finansēšanas shēmas, kuru pamatā ir „pētnieka ierosinājuma” princips, kas ļauj individuāliem vadošajiem pētniekiem, kuri vada atsevišķas valsts vai starpvalstu pētnieku grupas, ierosināt augšupējus pētniecības projektus (t.i., bez iepriekš noteiktiem tematiem), arī augsta riska starpdisciplinārus projektus, ko vērtē tikai un vienīgi pēc izcilības kritērija.

EPP dotācijas neatkarīgas pētniecības uzsākšanai („EPP starta dotācijas”): to mērķis ir atbalstīt tādu izcilu pētnieku neatkarīgas karjeras veidošanu (neatkarīgi no viņu valstspiederības, atrašanās dalībvalstīs un asociētās valstīs vai pārvietošanās uz tām), kuri uzsāk vai konsolidē paši savas neatkarīgas pētniecības grupas darbu vai, atkarībā no jomas, veido savu neatkarīgu pētniecības programmu.

EPP dotācijas pieredzējušiem pētniekiem („EPP progresa dotācijas”): to mērķis ir atbalstīt tādus izcilus, novatoriskus, pētnieku ierosinātus projektus dalībvalstīs un asociētajās valstīs, kurus vada pieredzējuši vadošie pētnieki (neatkarīgi no vecuma), kas jau ir nostiprinājuši savas pozīcijas kā neatkarīgi pētījumu vadītāji.

Šīs finansēšanas shēmas ir radītas, lai veicinātu izcilu pētniecību visās zināšanu un studiju jomās un lai nodrošinātu atbilstošu cilvēkkapitālu, gan saglabājot to Eiropā, gan arvien vairāk piesaistot no ārzemēm dažus visaugstākās raudzes pētniecības talantus kā no tagadējās, tā arī nākamās paaudzes. Tās nodrošina būtiskus finanšu līdzekļus (līdz pat 400 000 euro gadā 5 gadu laikposmā EPP starta dotācijām un līdz 500 000 euro gadā EPP progresa dotācijām) un elastīgus nosacījumus. Tām ir paredzēts darboties Septītās pamatprogrammas darbības laikā ar pakāpeniski pieaugošiem uzaicinājumu budžetiem un ar uzaicinājumu termiņiem, kas organizēti pa gadiem, tādējādi nodrošinot pētniecības aprindām augsta līmeņa pēctecību un paredzamību.

Darba programmas

Zinātniskā padome izstrādāja EPP un īpašās programmas „Idejas” darba programmas 2007. un 2008. gadam, pamatojoties uz iepriekš minēto stratēģiju.

Īpašās programmas „Idejas” 2007. gada darba programmu, ar ko izsludināja pirmo EPP uzaicinājumu pieteikties uz EPP starta dotācijām, Zinātniskā padome („priekšgājēja” funkcijā) nosūtīja Komisijai 2006. gada oktobrī. Pēc dienestu apspriešanās un Programmu komitejas atzinuma Komisija 2006. gada decembrī pieņēma pagaidu darba programmas un 2006. gada 22. decembrī izsludināja uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus. Pēc tam, kad bija stājusies spēkā Septītā pamatprogramma, īpašā programma un līdzdalības noteikumi un EPP bija oficiāli izveidota, īpašās programmas „Idejas” 2007. gada darba programma bez izmaiņām tika pieņemta 2007. gada 26. februārī¹⁰ un grozīta 2007. gada 2. oktobrī¹¹.

¹⁰ C(2007) 561, 26.2.2007.; nav publicēts.

¹¹ C(2007) 4467, 2.10.2007.; nav publicēts.

Īpašās programmas „Idejas” 2008. gada darba programmu¹², ar ko izsludināja pirmo uzaicinājumu pieteikties uz EPP progresa dotācijām, Zinātniskā padome nosūtīja Komisijai 2007. gada oktobrī, un Komisija to bez izmaiņām pieņēma 2007. gada 29. novembrī. Darba programmā 2008. gadam bija arī iekļauts uzaicinājums par koordinācijas un atbalsta darbībām, lai radītu projektu, pētījumu un saistītu ierosmju portfeli, kas palīdzēs novērtēt EPP pasākumu ietekmi un sniegs attiecīgus pierādījumus, kuru izmantotu EPP termiņa vidusposma pārskatam (sk. 7. punktu turpmāk). Tajā bija iekļautas arī atbalsta darbības īpašu juridisko personu (saņēmēju) pasākumiem, lai atbalstītu Zinātniskās padomes priekšsēdētāju un priekšsēdētāja vietniekus viņu darba vietā¹³.

Salīdzinošās vērtēšanas metodika

Tā kā EPP salīdzinošās vērtēšanas procesa kvalitāte un uzticība, ko tā izraisa pētniecības aprindās, būs izšķirīgi svarīga EPP mērķu sasniegšanai, Zinātniskā padome pievērsa sevišķu uzmanību EPP salīdzinošās vērtēšanas metodikai. Tā apstiprināja salīdzinošās vērtēšanas augsta līmeņa komisiju struktūru, kas aptver visu pētniecības nozaru spektru un ir sadalīta trīs galvenajās pētniecības jomās — dabaszinātnēs un inženierzinātnēs, zinātnēs par dzīvību un sociālajās un humanitārajās zinātnēs. Zinātniskās padomes ieteiktie komisijas locekļi ir zinātnieki, inženieri un akadēmiskie mācībspēki ar visaugstāko starptautisko reputāciju gan no ES, gan no citām valstīm.

Katra komisija aptver plašu tematu loku, lai nodrošinātu to, ka tiek veltīta pienācīga uzmanība augstas kvalitātes starpdisciplināriem priekšlikumiem. Pirmajam uzaicinājumu pieteikties uz EPP starta dotācijām tika izveidotas divdesmit komisijas, aptverot visas zinātņu jomas. Pēc gūtās pieredzes komisiju skaits ir palielināts līdz 25 komisijām pirmajam uzaicinājumam pieteikties uz EPP progresa dotācijām.

4. Programmas īstenošana

EPP īpaši izveidotā īstenošanas struktūra ir atbildīga par visiem administratīvās īstenošanas aspektiem un programmas izpildi saskaņā ar darba programmu. It īpaši tā īsteno vērtēšanas procedūras, salīdzinošās vērtēšanas un atlases procesu atbilstoši Zinātniskās padomes noteiktajiem principiem, kā arī nodrošinās dotāciju finansiālo un zinātnisko pārvaldību.

Galvenās darbības 2007. gadā bija sniegt stratēģisku un administratīvu atbalstu Zinātniskajai padomei, īstenojot pirmo uzaicinājumu pieteikties uz EPP starta dotācijām, arī izveidot uzaicinājuma pārvaldības mehānismu un salīdzinošās vērtēšanas sistēmu, sagatavot pirmo uzaicinājumu pieteikties uz EPP progresa dotācijām, sazināties ar zinātnieku aprindām un nodrošināt procedūru un procesu integrāti.

Uzaicinājums pieteikties uz EPP starta dotācijām

Uzaicinājums pieteikties uz EPP starta dotācijām tika publicēts 2006. gada 22. decembrī ar termiņu 2007. gada 25. aprīlis un paredzamo budžetu 290 miljonu euro apmērā; EPP īpaši izveidotā īstenošanas struktūra ieviesa EPP salīdzinošās vērtēšanas sistēmu, arī komisijas locekļu iecelšanu amatā, kā to noteikusi Zinātniskā padome.

¹² C(2007) 5746, 29.11.2007.; nav publicēts.

¹³ Šīs atbalsta darbības līdzinājās īpašajām atbalsta darbībām, kas līdzīgā nolūkā bija izveidotas kā sagatavošanās darbības Sestajai pamatprogrammai.

Pavisam tika saņemti 9167 priekšlikumi, no kuriem pēc atbilstības pārbaudes veikšanas 8794 priekšlikumiem tika veikta salīdzinošā vērtēšana divos posmos. Pēc pirmā posma beigām 559 veiksmīgie pretendenti (6 %) tika uzaicināti līdz 2007. gada 17. septembrim iesniegt sīkāk izstrādātu priekšlikumu. Salīdzinošās vērtēšanas otrajā posmā notika individuālu priekšlikumu attālinātā vērtēšana, ko veica komisiju locekļi un vērtētāji, un atsevišķas pārrunas¹⁴ ar attiecīgo komisiju pirms komisijas gala diskusijas un priekšlikumu sarindošanas prioritārā secībā.

Saskaņā ar darba programmu komisijas ieteica finansējuma apjomu katram veiksmīgajam priekšlikumam, kam dažos gadījumos EPP īpaši izveidotā īstenošanas struktūra veica tehniskus pielāgojumus, lai nodrošinātu konsekventu un atbilstīgu risinājumu attiecībā uz darba algu izmaksām saskaņā ar līdzdalības noteikumiem. Finansējuma apjoms vidēji bija nedaudz virs 1 miljona euro vienam pieteikumam, un, paredzamajam uzaicinājuma budžetam pieskaitot trešo valstu ieņēmumu pieejamo daļu¹⁵, ir paredzams, ka aptuveni 300 priekšlikumi tiks finansēti stingri saskaņā ar salīdzinošās vērtēšanas komisijas izveidoto sarindojumu. No šiem projektiem 95 projektus caurskatīja ārēja ētikas komisija, no tiem 40 projektiem tika veikts pilns ētikas vērtējums. Vienā projektā paredzēts izmantot cilvēka embriju cilmes šūnas, un tas tiks nodots Programmu komitejā atzinuma sniegšanai regulatīvam apstiprinājumam.

Pārsūdzība

EPP ieviesa pārsūdzības procedūras pēc Septītajai pamatprogrammai izveidotā parauga¹⁶. Īpašajai programmai „Idejas” izveidotā Pārsūdzību komiteja izskatīja 245 pārsūdzības prasības, ko saistībā ar 9167 priekšlikumiem iesniedza pēc salīdzinošās vērtēšanas pirmā posma; šis skaits veido aptuveni 3 % no kopējā priekšlikumu skaita. Pārsūdzību komiteja secināja, ka 15 no šiem gadījumiem (6 % no visām sūdzībām; 0,16 % no saņemtajiem priekšlikumiem) ir vajadzīga atkārtota vērtēšana, kā rezultātā 1 priekšlikums nonāca otrajā posmā¹⁷. Pēc vērtēšanas otrā posma tika saņemtas un izskatītas 27 prasības, bet neviena netika apmierināta¹⁸.

Dotāciju pārvaldība

EPP īpaši izveidotā īstenošanas struktūra ir noteikusi arī procedūru dotāciju finansiālajai un zinātniskajai pārvaldībai, pamatojoties uz esošo labo praksi un vajadzības gadījumā vienkāršojot procesus. Tā ir izveidojusi un īstenojusi līdzekļus, lai EPP īpaši izveidotā īstenošanas struktūra varētu sagatavot EPP dotāciju nolīgumus un efektīvi pārvaldīt dotācijas saskaņā ar īpašajā programmā „Idejas” noteiktajiem principiem, ļaujot pētniecības projektus īstenot ļoti elastīgā veidā, vienlaikus uzņemoties pilnīgu atbildību.

EPP dotācijas būs pakļautas gan zinātniskai, gan finansiālai uzraudzībai visā projekta darbības laikā. Lai administratīvās prasības vadošajam pētniekam būtu minimālas, vairumā gadījumu ir

¹⁴ Īpašās programmas „Idejas” darba programma C(2007) 4467, 2.10.2007., un EPP priekšlikumu iesniegšanas noteikumi C(2007) 4429, 27.9.2007., ar grozījumiem, lai iekļautu noteikumu par ceļa izdevumu atmaksāšanu pieteikumu iesniedzējiem, kas uzaicināti uz pārrunām ar EPP komisiju Briselē.

¹⁵ Komisijas 2008. gada 28. aprīļa Lēmums C(2008) 1640 par darba programmas pielāgošanu palielināja kopējo pieejamo budžetu uzaicinājumam līdz 335 miljoniem euro.

¹⁶ OV L 391 un OV L 400, 30.12.2006., (attiecīgi EK un *Euratom* noteikumi) un *Euratom* noteikumu grozījumi OV L 54, 22.2.2007., 4. lpp.

¹⁷ Viena pirmā posma prasība vēl tiek izskatīta (Ombuda lieta Nr. 485/2008/(IG)IP).

¹⁸ Informācija par pārsūdzības procedūrām pieejama *CORDIS* tīmekļa vietnē:
http://cordis.europa.eu/fp7/ideas/redress_en.html

paredzēts tikai termiņa vidusposma zinātniskais pārskats. Pārskati par finansiālajiem aspektiem un līdzekļu izmantošanu tiks sniegti biežāk, uzņēmējai iestādei iesniedzot attiecīgo informāciju katra finanšu pārskata perioda beigās. Lai nodrošinātu to, ka vadošie pētnieki var pielāgoties zinātniskajai attīstībai un veikt darbu ar neprognozējamiem rezultātiem, projekta maksājumi nebūs atkarīgi no darba rezultātiem, bet no projektam pieliktajām pūlēm un līdzekļu (finanšu) izlietojuma.

Uzaicinājums pieteikties uz EPP progresa dotācijām

Uzaicinājums pieteikties uz EPP progresa dotācijām tika publicēts 2007. gada 30. novembrī ar trim dažādiem termiņiem atkarībā no jomas (dabaszinātnes un inženierzinātnes; zinātnes par dzīvību; sociālās un humanitārās zinātnes) 2008. gada pavasarī. Uzaicinājumā paredzēts viena posma pieteikšanās process (pretendentus lūdz noteiktajā termiņā iesniegt pilnu priekšlikumu, pievienojot kopsavilkumu un viņu zinātniskās līderības apliecinājumus) un divposmu vērtēšana.

5. Saziņa

2007. gadā ir pieliktas nozīmīgas pūles, lai zinātnieku aprindas efektīvi informētu par EPP pasākumiem un palielinātu plašākas sabiedrības izpratni par tām.

2007. gadā ir izstrādāti vairāki svarīgi saziņas līdzekļi, produkti un kanāli, lai izplatītu informāciju par EPP. Tika izveidota EPP tīmekļa vietne <http://erc.europa.eu>, ko atklāja 2007. gada 14. februārī¹⁹; nodibināti nacionālie kontaktpunkti vairāk nekā 36 valstīs (27 dalībvalstīs, 9 asociētajās valstīs un dažās trešās valstīs); izdota un izplatīta brošūra, ar kuras palīdzību ar Zinātnisko padomi tika iepazīstināti 75 000 kontaktpunkti Eiropā, arī galvenās pētniecības, politikas un ekonomikas aprindas; uzsākta kampaņa, lai palielinātu izpratni par EPP, galveno uzmanību pievēršot pirmajam uzaicinājumam pieteikties uz starta dotācijām un 23 valstīs organizējot vairāk nekā 90 prezentācijas Septītās pamatprogrammas un EPP darbības uzsākšanas pasākumos, kā arī izplatot pētniecības organizācijām un starpniekiem 5000 plakātu ar paziņojumu par uzaicinājumu.

Ļoti veiksmīga EPP darbības uzsākšanas konference notika 2007. gada 27. un 28. februārī Berlīnē, to kopīgi organizēja *Deutsche Forschungsgemeinschaft, DFG* (Vācijas Pētniecības fonds) un Eiropas Komisija.

6. Līdzekļi

S direktorāta personāls 2007. gadā palielinājās no 84 līdz 108 darbiniekiem. Ņemot vērā pirmajā uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus saņemto un izvērtēto priekšlikumu skaitu un EPP struktūras, sistēmu un procedūru izveidei nepieciešamās pūles, tas liecina par ārkārtēji racionālu pārvaldi²⁰.

Īpašās programmas „Idejas” darbības apropriācijas, proti, saistību apropriācijas 266 790 220 euro apmērā un maksājumu apropriācijas 1 372 598 euro apmērā, tika pilnībā apgūtas (attiecīgi 99,9 % un 99,11 %).

¹⁹ To nodrošina *CORDIS* tīmekļa vietnes infrastruktūra.

²⁰ Jāatzīmē, ka 2007. gadā S direktorāts bija atbildīgs arī par Sestās pamatprogrammas *NEST* projektu (jaunas un strauji augošas zinātnes un tehnoloģijas) darbības pārvaldi, proti, par īpaši izveidotās īstenošanas struktūras zinātniskās un finansiālās pārvaldības spēju uzturēšanu un pilnveidošanu laikposmā pirms EPP projektu īstenošanas.

7. EPP uzraudzība un vērtēšana

2007. gadā ir veikti pasākumi, lai nodrošinātu to, ka EPP darbības ir efektīvas un pārredzamas, kā arī atbildīgi veiktas, un ka tā darbojas kā īsta „mācību organizācija”, vērtējot sasniegumus to norises gaitā un pielāgojot un uzlabojot procedūras pieredzes ceļā.

Zinātniskā padome ir regulāri sniegusi ziņojumus Komisijai gan parastās darbības laikā (jo īpaši par darba programmas pieņemšanu, dotāciju nolīgumiem un priekšlikumu iesniegšanas noteikumiem), gan īpašās sanāksmēs, kurās piedalās Zinātniskās padomes priekšsēdētājs un priekšsēdētāja vietnieki.

Īpašās programmas „Idejas” komiteja, kuras locekļi neoficiāli tikās 2006. gada nogalē, organizēja sanāksmes 26. martā un 27. septembrī. Programmas komiteja (kas parasti darbojas padomdevējas statusā) papildus oficiālajiem jautājumiem šajās sanāksmēs iekļāva pilnīgu informāciju komitejai par progresu īpašās programmas „Idejas” īstenošanā un deva iespēju brīvai informācijas apmaiņai par stratēģijas un rīcības jautājumiem starp komiteju, EPP Zinātnisko padomi, ģenerālsekretāru, kā arī EPP īpaši izveidoto īstenošanas struktūru.

Zinātniskā padome ir rūpīgi apsvērusi pieredzi un rezultātus, kas gūti pirmajā uzaicinājumā pieteikties uz EPP starta dotācijām, lai nodrošinātu to, ka gūtās atziņas tiek iestrādātas EPP finanšu shēmās un procedūrās; piemēram, tika ieviesti precizējumi, lai panāktu labāku līdzsvaru starp pieprasījumiem pēc dotācijām un pieejamo budžetu. Vairāki īpaši pasākumi tādā veidā ir tikuši iekļauti pirmajā uzaicinājumā pieteikties uz EPP progresa dotācijām saskaņā ar 2008. gada darba programmu, un arī EPP starta dotāciju shēma tiks precizēta pirms otrā uzaicinājuma izsludināšanas.

Arī EPP īpaši izveidotā īstenošanas struktūra ir veikusi pasākumus, lai vienkāršotu administratīvās procedūras, piemēram, lietpratēju un vērtētāju izraudzīšanos un darba samaksu, lai uzlabotu darbību izpildes ātrumu un efektivitāti.

Zinātniskā padome un EPP īpaši izveidotā īstenošanas struktūra ciešā sadarbībā ar Pētniecības ģenerāldirektorāta Vērtēšanas nodaļu ir spērusi pirmos soļus, lai izstrādātu pienācīgu uzraudzības, izvērtēšanas un novērtēšanas sistēmu EPP un īpašās programmas „Idejas” īstenošanai. Mērķis ir palīdzēt nākotnes stratēģijas izveidē un radīt pastāvīgu atgriezenisku saikni par procesu efektivitāti un lēmumu pieņemšanas iznākumu gan kā nepārtrauktas mācīšanās un piemērošanās veidu, gan retrospektīvai novērtēšanai ilgtermiņā.

Lai dotu ieguldījumu šajā darbā, īpašās programmas „Idejas” 2008. gada darba programmā iekļāva uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus koordinācijas un atbalsta darbībām. To izsludināja 2007. gada novembrī ar termiņu 2008. gada 6. marts, lai radītu projektu, mācību un saistītu ierosmju portfeli, kas palīdzēs uzraudzīt, izvērtēt un novērtēt EPP un īpašās programmas „Idejas” ietekmi.

8. Secinājumi un ieskats 2008. gadā

Komisija var ziņot, ka galvenie EPP institucionālie elementi 2007. gadā ir veiksmīgi izveidoti saskaņā ar paredzēto grafiku un programma ir īstenota atbilstīgi principiem, kas noteikti īpašajā programmā „Idejas”.

Ir notikusi cieša un efektīva sadarbība starp Zinātnisko padomi un EPP īpaši izveidoto īstenošanas struktūru, īstenojot īpašo programmu „Idejas” un virzoties uz EPP izpildaģentūras kā autonomas, neatkarīgas vienības izveidi.

Lielā atsaucība uz uzaicinājumu pieteikties EPP starta dotācijām prasīja milzīgu EPP darbu ļoti agrīnā un potenciāli neaizsargātā posmā, pārbaudot salīdzinošās vērtēšanas procesu, uzliekot ļoti lielu darba slodzi administrācijai un komisijām un radot nopietnas loģistikas problēmas.

Tomēr EPP īpaši izveidotā īstenošanas struktūra un citi Pētniecības ģenerāldirektorāta atbalsta dienesti (jo īpaši IT infrastruktūra: elektronisko priekšlikumu iesniegšanas dienests un novērtēšanas atbalsta dienests) strādāja izcili labi un ļāva paveikt salīdzinošo vērtēšanu atbilstīgi sākotnējam grafikam un augstiem kvalitātes standartiem, kā to uzskatīja pašas komisijas un apliecināja procentuāli samērā zema pārsūdzēto gadījumu skaits.

Struktūras, mehānismi un pārvalde turpinās attīstīties 2008. gadā, nodrošinot dinamisku un rosinošu vidi EPP, kas turpinās virzīties uz administratīvu autonomiju. Nākamais Komisijas lēmums par uzdevumu deleģēšanu izpildaģentūrai Pētniecības ģenerāldirektorātam tiks iesniegts 2008. gada sākumā. 2008. gadā, pakāpeniski strādājot pie EPP izpildaģentūras oficiālās izveides un darba uzsākšanas, S direktorāta pašreizējie uzdevumi tiks nodoti aģentūrai un darbā tiks pieņemts papildu personāls. S direktorāts tiks likvidēts, tiklīdz EPP izpildaģentūra būs gatava ieņemt savu vietu kā EPP īpaši izveidotā īstenošanas struktūra. Komisija ir apņēmusies izveidot veiksmīgu un efektīvu struktūru, vienlaikus nodrošinot īpašās programmas „Idejas” īstenošanu, un tā sniegs vajadzīgo atbalstu 2008. gadā, lai īstenotu šos mērķus.

Komisija 2008. gadā arī iesniegs Eiropas Parlamentam un Padomei paziņojumu par vērtēšanas metodiku un darba uzdevumiem attiecībā uz vērtējumu, kas neatkarīgiem ekspertiem līdz 2010. gadam jāveic par EPP struktūrām un mehānismiem, vadoties pēc zinātniskās izcilības, autonomijas, efektivitātes un pārredzamības kritērijiem, un kurā sīki izvērtēs uz izpildaģentūru balstītas struktūras priekšrocības un trūkumus salīdzinājumā ar alternatīvu struktūru, kura pamatojas uz Līguma 171. pantu.

Saziņa ir un turpmāk būs galvenais uzdevums, lai nodrošinātu nevainojamu reputāciju un pozitīvu priekšstatu par EPP Eiropā un ārpus tās. Tas lielā mērā balstīsies uz kvalitatīvu stratēģiju un darbībām, bet ilgākā laikposmā — uz ietekmi uz Eiropas pētniecību. No 2008. gada tiks uzsākti EPP finansēti progresīvās pētniecības projekti, un EPP plaši popularizēs veiksmīgus vadošos pētniekus un projektus, kas kalpos par Eiropas pētniecības izcilības mērauklām un mācību paraugiem, vairojot izpratni un potenciālo pretendentu ieceres.

Kopumā ar saviem panākumiem 2007. gadā EPP ir uzstādījusi ļoti augstus standartus. Joprojām aktuāls Komisijas un EPP uzdevums ir nodrošināt veiksmīgu un efektīvu progresu ceļā uz darbībā neatkarīgas administratīvas vienības izveidošanu 2008. gadā un radīt ES progresīvās pētniecības programmas pievienoto vērtību un iespējas Eiropas konkurētspējai un izaugsmei.